

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.
Katedra obchodního práva
PF UK

Posudek k diplomové práci Světlany Studené
na téma „Srovnávací reklama – vývoj úpravy v českém právním řádu“

Rozsah práce: 60 stran

Datum odevzdání práce: 29. března 2012

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomantka zvolila téma, jež samo o sobě není nikterak nové. Na aktuálnosti mu nicméně přidává vývoj legislativní i judikatorní. Zvláštní impuls právní úprava dostala přijetím nového občanského zákoníku. Ten však diplomantka v práci nezohlednila, ačkoliv práci odevzdala až po jeho publikaci ve Sbírce zákonů. Co hůře, z práce je patrné, že nereflektuje ani poslední novelizaci právní úpravy nekalé soutěže v obchodním zákoníku (viz níže)! To – v situaci, kdy samo téma práce zahrnuje aspekt „vývoje právní úpravy v českém právním řádu“ – považuji za nedostatek zvláště závažný.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody)

Téma lze hodnotit jako středně náročné, vzhledem k vazbám na unijní právo a potřebě analýzy cizojazyčných právních dokumentů, ale také reflexe nové právní úpravy, která dosud nebyla dostatečně odborně zpracována. Jinak se však k tématu pojí řada tradičních pramenů, ať již tuzemské, či zahraniční provenience. Totéž lze říci o judikatuře, unijní i tuzemské. V té souvislosti je pro mě velkým překvapením a zklamáním, že ačkoliv diplomantka pojednává též o unijním původu úpravy srovnávací reklamy, nevyužila k tomu jediný pramen cizojazyčný (potud alespoň její seznam použité literatury). Špatná je rovněž její práce s aktuální judikaturou. Její reflexe prvorepublikové judikatury je paradoxně větší, než pokud jde o současná rozhodnutí Nejvyššího soudu, resp. Soudního dvora EU. Považuji za evidentní, že diplomantka neprováděla vlastní rešerše v databázích soudních rozhodnutí. V práci zohlednila jen rozhodnutí, o nichž se dočetla v odborných dílech, které cituje. To nelze mít za dostatečné. Nemluvě o naprostém pomnutí rekodifikace, ale i poslední novely obchodního zákoníku. Práce tím postrádá základní atributy seriózního odborného díla – důslednou reflexi veškerých dostupných vstupních zdrojů. Převažující metoda jejího zpracování je i tak velice popisná, podávající základní (a dosti povrchní) informaci, to vše na základě relativně mělkého rozboru.

3. Kritéria hodnocení práce

A. Splnění cíle práce

Diplomantka si vytkla za cíl „hlubší seznámení s právní úpravou srovnávací reklamy“. Obávám se, že toho cíle nedosáhla. Samotné srovnávací reklamě se věnuje zhruba jen polovina práce. Ve zbytku diplomantka analyzuje samotnou reklamu a její etiku, historické souvislosti, generální klauzuli nekalé soutěže, právní prostředky ochrany proti

nekalosoutěžnímu jednání, tedy v každém případě otázky přesahující téma samotné srovnávací reklamy. Tématem práce jako by byla obecně nekalá soutěž, nikoliv jen její úzce vymezená výseč, tím méně „v historickém vývoji“. Prostor, který diplomantka nakonec ponechala vlastnímu tématu, příliš hlubokou a komplexní analýzu ani nedovoluje. Tomu odpovídá celkový přínos práce. Ta nenabízí víc než popisné shrnutí elementárních poznatků opírajících se především o závěry několika dostupných pramenů. Novátorský, resp. vlastní pohled na věc či jakékoliv zhodnocení diplomantka prakticky nepřináší. Nepoukazuje na výkladové rozepře či nejasnosti, nesnaží se k nim zaujmout vlastní stanovisko. Na vině může být i absence inspirace z širšího okruhu zahraničních odborných pramenů. Z nich by jistě vyplynulo podstatně více otázek k uchopení, zamyšlení a řešení. Totéž se týká judikatury. Tím, že práce nereflektuje vývoj v právní úpravě od roku 2010, nakonec vede i věcně hrubě nesprávným závěrům. Některé teze, jež diplomantka v práci prezentuje, tak ve světle nové právní úpravy prostě již nejsou pravda.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Autenticita předložené práce je zřejmá. Nepochybuji o tom, že dílo je výsledkem diplomantčiny samostatné práce, byť zřetelně kompilační a značně ledabylé.

C. Logická stavba práce

Systematicke práce nerozumím. V kapitole 3. soustředila diplomantka informace o prvorepublikové úpravě, zvláště judikaturu ke srovnávací reklamě, uprostřed kapitoly 4. (4.3.3.) se však najednou – zcela nesystémově – objevuje výklad k tomu, jak prvorepubliková teorie a judikatura nazírala na problém dobrých mravů soutěže, což je znak generální klauzule. Celá kapitola 4. je nadepsána tak, že slibuje zaměření na úpravu srovnávací reklamy, její podstatná část (4.3.) je ale věnována generální klauzuli a rozboru jejích jednotlivých znaků. Třídění srovnávací reklamy (a také některé normativní závěry k němu) se zase objevuje již v části 2. Čtenář se tak dozvídá střídavě informace o srovnávací reklamě (zvláštní část) a generální klauzuli (obecné východisko), o úpravě platné a prvorepublikové. Celé dílo působí dosti neuspořádaně.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Diplomantčinu práci s relevantními prameny nepovažuji za dostatečnou. Vzhledem k tématu nemohu přijmout, že diplomantka nepracuje s jediným pramenem zahraničním, třebaže naše soutěžní úprava prakticky kopíruje systém unijní, resp. aplikovaný i v dalších národních členských právech. Poznámkový aparát je slušný, odkazuje však prakticky jen na několik děl tuzemské provenience. Práce s ním je často i odbytá. Na str. 25 např. diplomantka informuje o „boji teorií“ a uvádí hlavní reprezentanty obou táborů. Ani u jednoho z nich však nezmiňuje konkrétní zdroj. Odkazuje jen na práci E. Večerkové. Je tedy jasné, že diplomantka se ani neobtěžovala seznámit přímo se stanovisky jednotlivých aktérů uvedeného sporu. Informaci o jejich rozdílných názorech prostě jen převzala z díla E. Večerkové. To neodpovídá standardu odborné práce. Nedostatečná je reflexe judikatury. V práci chybí odkazy na stěžejní rozhodnutí tuzemská i evropská, která se věnují jednotlivým analyzovaným otázkám. Týká se to jak znaků generální klauzule či právních prostředků obrany proti nekalé soutěži, tak i specificky právní úpravy srovnávací reklamy. Na str. 48 diplomantka zmiňuje jediný spor - mezi soutěžiteli Vodafone a Telefonica 02 (nikoliv „Telefonika“, jak zmiňuje diplomantka),

neuvádí však spisovou značku jediného rozhodnutí, o němž pojednává a které se k věci vztahuje. Tak si precizní odbornou práci s prameny a judikaturou nepředstavuji.

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Pokud jde o hloubku provedené analýzy, má práce značné rezervy. Diplomantka se rozepsala spíše do šíře a pojednala o otázkách, které s tématem sice souvisejí, ve své podstatě je však přesahují (znaky generální klauzule, prostředky obrany proti nekalé soutěži atd.). Domnívám se, že téma samotné mohla probrat hlouběji a lépe. Práce často ulpívá na povrchu a podává spíše základní přehled, informaci a popis. Do přílišných podrobností se nepouští. Očekával bych větší důraz na výkladové problémy, otázky, polemiky, analýzu judikatury, zahraničních pramenů. Zásadní nedostatek spatřuji v naprostém ignorování rekodifikace. Psát výlučně o obchodním zákoníku, v situaci, kdy ve Sbírce zákonů vyšel předpis, který jej ruší, neodpovídá požadovanému standardu. Co je však horší, diplomantka zjevně nezaznamenala ani poslední vývoj právní úpravy v obchodním zákoníku, zvláště přijetí tzv. katalogové novely. Zřetelné je to z toho, že znaky generální klauzule uvádí ještě ve stavu před touto novelizací (str. 27 a násl.). Logicky se tak v práci ani nezamýšlí nad tím, co tato novela na věci případně změnila. Účinnosti přitom nabyla již v roce 2010! Je pravděpodobné, že se o ní ještě nezmiňují díla, s nimiž diplomantka pracovala, tím pádem informaci o ní neměla kde převzít. To jen dokládá ledabylost její odborné práce.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální úroveň práce je jinak odpovídající, rovněž grafická stránka práce vyhovuje požadovanému standardu. Z formálního hlediska je třeba upozornit snad jen na to, že poznámkový aparát by neměl opakovaně citovat celá odkazovaná díla. V odborné práci také není třeba ani obvyklé přejímat plná znění aplikovatelných ustanovení právních předpisů, byť by obsahovala klíčová pravidla. Informovaný čtenář jejich text dohledá.

G. Jazyková a stylistická úroveň

Po stylistické stránce nenacházím zásadní nedostatky. Chyby či překlepy se vyskytují jen málo. Opakovaný nedostatek se týká psaní počátečních uvozovek. Ty by měly bezprostředně přiléhat k uvozovanému textu. Diplomantka mezi ně a tento text většinou klade mezeru, což není správně. Z pojmového hlediska bych – vzhledem k současnému stavu – také nehovořil o „komunitárním“ právu, jak činí diplomantka.

4. Případné další vyjádření k práci

Žádné.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Poukazované vady práce považuji za natolik závažné, že je – dle mého přesvědčení – nelze odstranit při ústní obhajobě. Pokud by však komise zaujala opačný názor, musela by diplomantka doplnit nejen informaci o vývoji platného práva od roku 2010, ale také osvědčit schopnost samostatně vyhledávat, studovat, analyzovat a reprodukovat judikaturu Nejvyššího soudu i Soudního dvora EU. Očekával bych doplňující informace nejen k případu Telefonica vs. Vodafone, ale také k jiným významným sporům, jimiž se oba soudy v poslední době

zabývaly. Totéž se týká současné tuzemské judikatury k dalším otázkám analyzovaným v práci, např. k problému reklamní nadsázky, k otázce, kdy lze mít jednání za uskutečněné v hospodářské soutěži (či v hospodářském styku), k dobrým mravům soutěže, k prostředkům obrany proti nekalé soutěži atd.

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Vzhledem k uváděným nedostatkům považuji práci za nedostatečně zpracovanou. Bez ohledu na průběh ústní obhajoby ji tudíž navrhuji diplomantce vrátit k přepracování.

V Praze dne 12. května 2012

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.